

Sygn. akt VI GC 730/17/3

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Jolanta Brzęk

Protokolant: Anna Mącznik

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2017 r. w Tychach

na rozprawie

sprawy z powództwa:

G. N.

przeciwko:

E. S.

o zapłatę

- 1) zasądza od pozwanego E. S. na rzecz powoda G. N. kwotę 34 964,93 zł (trzydzieści cztery tysiące dziewięćset sześćdziesiąt cztery złote dziewięćdziesiąt trzy grosze) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 19 stycznia 2017r. do dnia zapłaty;
- 2) oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- 3) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4 890,27 zł (cztery tysiące osiemset dziewięćdziesiąt złotych dwadzieścia siedem groszy) tytułem stosunkowego rozdzielenia kosztów;
- 4) nadaje wyrokowi w pkt. 1 i 3 rygor natychmiastowej wykonalności.

SSR Jolanta Brzęk

Sygn. akt VI GC 730/17/3

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 7 marca 2017 r. wniesionym przeciwko E. S., powód G. N. wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 40 066,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że sprzedał pozwanemu towar na podstawie faktur VAT, który pozwany odebrał. Faktury te nie zostały jednak przez pozwanego zapłacone. Dalej powód wskazał, że udzielił stosownego upoważnienia spółce (...) S.A. w S. celem windykacji tych należności. Spółka ta wezwała pozwanego do zapłaty,

jednocześnie informując o swoim umocowaniu. W odpowiedzi powód zawarł z pozwanym umowę ugody. Pozwany nie dotrzymał warunków ugody i nie uiścił wymaganych należności.

W odpowiedzi na pozew pozwany po wyznaczonym terminie wniósł o oddalenie powództwa i obciążenie powoda kosztami postępowania. Ze względu na złożenie odpowiedzi na pozew w po terminie, zarządono zwrot odpowiedzi na pozew i wydano wyrok zaoczny.

Na marginesie można tylko wskazać, że w uzasadnieniu zwróconej odpowiedzi na pozew pozwany przyznał, że strony zawarły umowę ugody określającą warunki spłaty należności w siedmiu ratach, każda w kwocie 3 500,00 zł, płatna do 10 dnia każdego miesiąca, poczynając od lutego 2017 r. Pozwany wskazał, że podejmował działania zmierzające do spłaty zadłużenia, jednak z uwagi na swoją trudną i złożoną sytuację materialną, związaną bezpośrednio z prowadzoną działalnością nie mógł podolać spłacie należności w tak wysokiej kwocie. Pozwany podniósł, że obecnie realizuje roboty budowlane, z których dochód przeznaczy na sukcesywną spłatę zadłużenia i wyraził chęć podjęcia ponownej próby rozwiązania sporu na drodze polubownej, zmierzającej do zawarcia ugody, na warunkach, którym mógłby sprostać.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

Strony pozostawały w stałych stosunkach gospodarczych w ramach, których powód sprzedawał pozwanemu piach podsypowy oraz beton. Towar został odebrany, a pozwany nie zgłaszał zastrzeżeń co do jego jakości. W związku z realizacją zamówień powód wystawił pozwanemu faktury VAT, których pozwany nie uregulował.

Dowód: faktura VAT nr (...) (k. 13), faktura VAT nr (...) (k. 14), faktura VAT nr (...) (k. 15), faktura VAT nr (...) (k. 16), protokoły odbioru towaru (k. 17-18).

Powód udzielił upoważnienia inkasowego spółce (...) S.A. w S. celem windykacji niezapłaconych przez pozwanego należności. Spółka ta wezwała pozwanego do zapłaty, jednocześnie informując o swoim umocowaniu.

Dowód: upoważnienie inkasowe (k. 23), wezwanie do zapłaty z dowodem nadania (k.20-22).

Dnia 19 stycznia 2017 roku powód zawarł z pozwanym umowę ugody. Zgodnie z §1 umowy pozwany uznał swoje zadłużenie wobec powoda w kwocie 34 964,93 zł, na którą złożyła się wierzytelność w kwocie 33 145,32 zł, na którą złożyły się kwoty:

- 325,44 zł z tytułu faktury VAT nr (...),
- 12 854,52 zł z tytułu faktury VAT nr (...),
- 565,80 zł z tytułu faktury VAT nr (...),
- 19 399,56 zł z tytułu faktury VAT nr (...),

oraz odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych w kwocie 1 819,61 zł, na które składają się kwoty:

- 26,94 zł z tytułu faktury VAT nr (...),
- 836,42 zł z tytułu faktury VAT nr (...)
- 32,25 zł z tytułu faktury VAT nr (...)
- 924,00 zł z tytułu faktury VAT nr (...).

Stosownie do §2 umowy pozwany zobowiązany był do spłaty zadłużenia w siedmiu ratach:

- kwoty 3 500,00 zł do dnia 10 lutego 2017 r.,

- kwoty 3 500,00 zł do dnia 10 marca 2017 r.,
- kwoty 3 500,00 zł do dnia 10 kwietnia 2017 r.,
- kwoty 7 000,00 zł do dnia 10 maja 2017 r.,
- kwoty 7 000,00 zł do dnia 12 czerwca 2017 r.,
- kwoty 7 000,00 zł do dnia 10 lipca 2017 r.,
- kwoty 3 464,93 zł do dnia 10 sierpnia 2017 r.

W myśl §5 umowy w razie nie wywiązania się przez pozwanego choćby z jednego z postanowień umowy cała wiarytelność staje się wymagalna i powód może skierować sprawę o zapłatę zobowiązań z niej wynikających wraz z odsetkami i kosztami na drogę postępowania sądowego bez ponownego wezwania do zapłaty.

Dowód: umowa ugody (k. 24).

W związku z niedotrzymaniem przez pozwanego postanowień umowy ugody (...) S.A. w S. wezwała pozwanego do zapłaty nieuiszczonej należności. Wezwanie to pozostało bez odpowiedzi.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dowodem nadania (k. 25-27).

Powyższe ustalenia poczynione zostały w oparciu o powołane dowody z dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne w całości. Należy podkreślić, że powołana dokumentacja przedstawiała spójny obraz przebiegu wydarzeń, który był prawdopodobny w świetle zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo wytoczone w niniejszej sprawie przez powoda G. N. zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że strony pozostawały w stałych stosunkach gospodarczych, w ramach których pozwany składał zamówienia, stanowiące w istocie ofertę zawarcia umowy sprzedaży, które powód potwierdzał. Potwierdzają to również faktury VAT wystawione przez powódkę pozwanemu, które zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2015 r., sygn. akt V CSK 312/14, poza funkcjami czysto podatkowymi może spełniać różne funkcje na płaszczyźnie cywilnoprawnej (wezwania do zapłaty, pokwitowania itp.). Orzekające sądy mogą zatem w oparciu o treść faktury, samodzielnie lub z uwzględnieniem innych dowodów ustalić treść stosunku łączącego strony, co też uczynił w niniejszej sprawie Sąd rozpoznający sprawę.

Niezaprzeczalnie zostały zatem spełnione przesłanki z art. 535 § 1 k.c., który brzmi, iż przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. W pierwszej kolejności należy podnieść, że sprzedaż jest umową dwustronnie zobowiązującą. Skutkiem zawarcia umowy sprzedaży jest zobowiązanie się sprzedawcy do przeniesienia własności rzeczy lub prawa na kupującego oraz zobowiązanie się kupującego do zapłacenia sprzedawcy umówionej ceny. Świadczenie jednej strony jest więc odpowiednikiem świadczenia drugiej strony. W takim ujęciu umowa sprzedaży ma charakter umowy wzajemnej, w odniesieniu do której znajdują zastosowanie ogólne przepisy dotyczące zobowiązań wzajemnych (art. 487 i n. k.c.).

W przedmiotowej sprawie strony zawarły dnia 19 stycznia 2017 r. umowę ugody. Zgodnie z art. 917 k.c. przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać.

Istotą ugody jest czynienie sobie wzajemnie ustępstw w zakresie oczekiwanych rezultatów stosunku prawnego, które należy zaliczyć do przedmiotowo istotnych elementów ugody (wyrok SN z dnia 24 lipca 2002 r., I CKN 915/00, LEX nr 56895). Rozmiar i rodzaje ustępstw pozostają jedynie w gestii zainteresowanych podmiotów stosunku. Mogą one być bardzo różne i obiektywnie rzecz biorąc, nie muszą one być też jednakowo ważne. Wzajemne ustępstwa czynione sobie przez strony ugody nie muszą być ponadto *expressis verbis* wymienione w treści ugody. O kwalifikacji ustępstw przesądza ich porównanie do rozumienia przez każdą z nich treści stosunku prawnego i przekonanie o rodzaju oraz wielkości roszczeń z niego wynikających (wyrok SN z dnia 7 lutego 2006 r., IV CK 393/05, LEX nr 180811). Ustępstwa te mogą polegać na zrzeczeniu się zarzutów, na uznaniu praw drugiej strony, na zaciągnięciu nowego zobowiązania, na zmodyfikowaniu wysokości czy nawet rodzaju świadczeń, do jakich zobowiązane są strony, na rozszerzeniu istniejących czy ustanowieniu nowych zabezpieczeń, na zmianie parametrów, którymi winien kierować się dłużnik w wykonaniu zobowiązania w zakresie terminu, miejsca czy jakości przedmiotu świadczenia (wyrok SN z dnia 16 lutego 2005 r., IV CK 502/04, LEX nr 177277; wyrok SN z dnia 22 września 2005 r., IV CK 94/05, LEX nr 187118).

Ograniczenia w zakresie ugodowego załatwiania konfliktu interesów stron umowy są krępowane jedynie przez bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa. Czynnikiem wyróżniającym ugodę od zmiany treści istniejącego stosunku prawnego są okoliczności, w jakich dochodzi do zmian. Przychylić należy się zatem do zapatrywania, że o ile strony nadają nową treść niespornemu stosunkowi prawnemu, to jedynie modyfikują jego treść. Natomiast jeżeli taka sama modyfikacja dokonana jest w warunkach niepewności czy konfliktu interesów, to musi być ona już uznana za ugodę (M. Pyziak-Szafnicka (w:) System prawa prywatnego, t. 8, 2011, s. 991; zob. też postanowienie SN z dnia 11 marca 2010 r., IV CSK 429/09, LEX nr 678022, w którym sąd podkreślił, że ugodą, w tym sądową, nie powoduje powstania nowego stosunku prawnego, ale jedynie go modyfikuje; dlatego ugodą nie stanowi samodzielnej i nowej podstawy praw i obowiązków stron, gdyż wówczas umowa taka nie jest ugodą, lecz odnowieniem, o którym mowa w art. 506 § 1 k.c.). Podkreślić trzeba, iż dla skuteczności zawarcia umowy ugody istnieje potrzeba uczynienia ustępstw sobie nawzajem przez obie strony ugody. Uczynienie ustępstwa przez jedną ze stron nie ma cech ugody (L. Stecki (w:) J. Winiarz, Komentarz, t. II, 1989, s. 852; wyrok SA w Katowicach z dnia 21 lutego 2013 r., V ACa 724/12, LEX nr 1292652). Tak jak niepewność stron w zakresie ich sytuacji prawnej jako okoliczność uzasadniająca ugodowe załatwianie sprawy oceniana jest w kategoriach subiektywnych, tak przyjąć trzeba, że ocena, czy umowa zawiera w swojej treści ustępstwa stron, mniej lub bardziej wyraźne, powinna być dokonana z subiektywnego punktu widzenia stron (Z. Radwański (w:) System prawa cywilnego, t. III, cz. 2, s. 1074; zob. wyrok SN z dnia 30 września 2010 r., I CSK 675/09, LEX nr 784899; wyrok SN z dnia 2 grudnia 2011 r., III PK 28/11, LEX nr 1163947). Zgodzić się zatem trzeba, że nie odbierają umowie charakteru ugody oceny, w których według obiektywnych kryteriów wzajemne ustępstwa stron nie są równoważne, bo czasami tak się może bowiem zdarzyć, z uwagi na subiektywną ocenę istnienia niepewności jako takiej, że z obiektywnego punktu widzenia niepewność jako taka nie istnieje (R. Czarnecki (w:) Komentarz, t. II, 1972, s. 1771). Zatem obiektywna ocena, czy każda ze stron rzeczywiście poniosła uszczerbek, i czy ustępstwa są ekwiwalentne, nie ma wpływu na ważność ugody, zwłaszcza z uwagi na fakt, iż strony zrezygnowały z obiektywnej decyzji sądowej (M. P.-S., Glosa do wyroku SA w Łodzi z dnia 19 kwietnia 1991 r., I ACr 79/91, OSP 1992, z. 11–12, poz. 243).

Forma umowy ugody jest w zasadzie dowolna, jeżeli jednak dla określonej czynności prawnej z uwagi na jej przedmiot wymagana jest forma szczególna, to i ugodą powinna być zawarta w takiej formie. Możliwe jest zawarcie ugody pod warunkiem zawieszającym lub rozwiązującym, z zastrzeżeniem terminu lub z zastrzeżeniem prawa odstąpienia (L. Stecki (w:) J. Winiarz, Komentarz, t. II, 1989, s. 824).

W przedmiotowej sprawie pozwany nie dotrzymał postanowień rzeczonyj umowy ugody, wobec czego na podstawie §5 teje umowy cała wierzytelność w kwocie 34 964,93 zł stała się wymagalna.

Powód, pomimo uprzedniego zawezwania pismem z dnia 24 kwietnia 2017 r. przez Sąd, nie sprecyzował żądania pozwu, w szczególności dochodzonego roszczenia w kwocie 40 066,30 zł, nie uzasadnił, pomimo wezwania, z jakiego powodu roszczenie pozwu jest wyższe niż kwoty z ugody, a ciężar dowodu tej okoliczności spoczywał na nim zgodnie z art. 6 k.c. Uwzględniając treść art. 6 k.c. trzeba bowiem stwierdzić, że to do osoby występującej z pozwem należy

udowodnienie faktów pozytywnych, które stanowią podstawę powództwa, gdyż z faktów tych wywodzi ona swoje prawo. Do przeciwnika natomiast należy wykazanie okoliczności niweczących to prawo lub uniemożliwiających jego powstanie (OSNP 1998/18/537). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.)(OSNC 1997/6-7/76 Przegląd Sądowy 2001/4/81). Innymi słowy na powódzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wnioski o oddalenie powództwa. W ocenie Sądu powód nie sprostował temu obowiązkowi w zakresie ponad kwotę zasadzoną w pozwie.

Zatem biorąc pod uwagę wyżej poczynione rozważania, Sąd uznał dochodzone przez powoda roszczenia za zasadne jedynie w części, w związku z tym w punkcie 1 sentencji wyroku zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 34 964,93 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 19 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty. Należność główna obejmuje również skapitalizowane odsetki, ale zostało to ustalone w ugodzie, że można je doliczyć do należności głównej (art. 482 par. 1 k.c.).

W punkcie 2 sentencji wyroku Sąd oddalił powództwo w zakresie kwoty 5 101,37 zł (40 066,30 zł - 34 964,93 zł = 5 101,37 zł).

Zgodnie z art. 100 k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Powód utrzymał się ze swoim żądaniem w 88 % wobec czego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4 890,27 zł tytułem stosunkowego rozdzielania kosztów, o czym orzeczono w punkcie 3 sentencji wyroku.

W punkcie 4 sentencji wyroku zaocznego orzeczono o nadaniu wyrokowi w pkt. 1 i 3 rygoru natychmiastowej wykonalności zgodnie za art. 333 par 1 pkt 3 k.p.c.

SSR Jolanta Brzęk